

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นโลกของการแข่งขันด้านผลประโยชน์ แนวความคิดค่านิยม อุดมการณ์ ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นผลให้เกิดความขัดแย้งขึ้นทุกระดับ และยังเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในทุกสังคม ไม่ว่าสังคมนั้นจะเป็นสังคมขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ตามรูปแบบของความขัดแย้งนั้นมีอยู่ในหลายลักษณะด้วยกันไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งระหว่างปัจเจกบุคคลกับกลุ่มคนในสังคมความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับชุมชน หรือความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชุมชนก็ตาม^๑

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการแก้ปัญหาความแตกต่างและความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี ปัญหาความขัดแย้งไม่ว่าจะเกิดจากปัญหาของความไม่รู้ซึ่งจะต้องมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับรู้และมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะโดยวิธีการใดก็ตาม จึงได้มีความคิดและรูปแบบที่ยืดหยุ่นทางสันติวิธี ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการและความจำเป็นของสังคมนั้นๆ การยุติความขัดแย้งด้วยสันติวิธีจึงเป็นแนวทางที่ได้รับความสนใจจากทุกฝ่ายผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติอย่างเร่งด่วน

ผู้นำชุมชนเป็นปัจจัยซึ่งมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการบริหารชุมชน เนื่องจากผู้นำเป็นผู้ที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในชุมชนอย่างมาก ทั้งในด้านการสร้างพฤติกรรม และการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลมีลักษณะที่สามารถบรรเทาหรือระงับข้อขัดแย้งในชุมชนได้ดี มนุษย์อยู่กันเป็นสังคมย่อมหนีไม่พ้นความขัดแย้งเริ่มจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับตนเองลงเลไม่สามารถตัดสินใจได้ และเมื่ออยู่กันตั้งแต่สองคนขึ้นไปก็เกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองคน เมื่อขนาดเป็นสังคมกว้างใหญ่ขึ้น จะเกิดความขัดแย้งในรูปแบบต่างๆ ความขัดแย้งเป็นสถานการณ์ที่คนหรือกลุ่มคนมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน เนื่องมาจากการมีพื้นฐานความต้องการ ความเชื่อ ค่านิยม ข้อมูล เป้าหมายหรือวิธีการทำงานที่แตกต่างกัน ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและพบได้บ่อย

ปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนในอดีตที่ผ่านมายังไม่ขยายตัวกว้างมากนักภายในชุมชนแต่ละชุมชนนั้น มีประเพณีวัฒนธรรมอันเก่าแก่และดีงามซึ่งเปรียบเสมือน “ทุนทางวัฒนธรรม” ต้นทางที่ทุกคนสามารถหยิบขึ้นมาใช้จัดการความขัดแย้งภายในชุมชนได้ทุกเมื่อ ความขัดแย้งถูกบริหารจัดการโดยการใช้ความเชื่อ ประเพณี และผู้นำที่ชุมชนกำหนดขึ้นและสามารถคลี่คลายลดความรุนแรงของปัญหาความขัดแย้งได้^๒

ปัจจุบันสภาพความเป็นอยู่และการพัฒนาได้เปลี่ยนแปลง เพียงแต่ความเปลี่ยนแปลงอันรุนแรงและรวดเร็วทางสังคม บางครั้งได้ทำให้ชุมชนหลงลืมไปว่า อันที่แท้จริงแล้วชุมชนมีต้นทุนที่สามารถ

^๑ ชลิตา ศรมณี, “การบริหารความขัดแย้งในองค์กร”, วารสารรามคำแหง, ปี ๒๒ ฉบับที่ ๓, (๒๕๔๘): ๖.

^๒ เบอร์นาร์ด เมเยอร์, พลวัตการจัดการความขัดแย้ง, แปลโดย นายแพทย์บรรพต ตันธีรวงศ์, (กรุงเทพมหานคร : คบไฟ, ๒๕๕๓), หน้า ๑๐.

หยิบมูขึ้นมาใช้แก้ปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ผู้นำชุมชนจึงเป็นผู้รักษาหรือประสานให้สมาชิกของชุมชนอยู่ร่วมกัน เป็นผู้ปฏิบัติภารกิจของชุมชนให้บรรลุวัตถุประสงค์ และยังมีบทบาทในการสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์กันในชุมชน ผู้นำจึงเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการเกี่ยวกับความขัดแย้งในชุมชน ระบบและกระบวนการ การขัดแย้งของชุมชนที่ยืนอยู่บนพื้นฐานของการคำนึงถึงหลักศาสนา วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในชุมชนเป็นประเด็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะทำให้สามารถทำความเข้าใจถึงโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ตลอดจนทุนทางสังคมของชุมชนที่นำมาใช้ในการกระบวนการจัดการความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่การปรับใช้เป็นแนวทางในการสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นกับชุมชน^๓

ทั้งนี้ ความขัดแย้งระหว่างชุมชนสามารถเกิดจาก ๒ ปัจจัยใหญ่ๆ คือ จากความต้องการทรัพยากรหรือเงินงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ และเกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันหลายๆ ด้าน เช่น ขาดพื้นที่ ภูมิประเทศการตั้งถิ่นฐาน วิถีชีวิต และตามความเชื่อในพิธีกรรมที่แตกต่าง^๔ ในความขัดแย้งยังพบสาเหตุเกิดจากความขัดแย้งในอดีตระหว่างตระกูล/เครือญาติที่เกี่ยวข้องที่ทำกิน การสืบอำนาจทางการเมือง การเอาผลประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง ความเห็นที่แตกแยกทางความคิด ความเชื่อ ความศรัทธา และมีมุมมองที่ต่างกัน ซึ่งแนวทางในการบริหารการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ๕ วิธี คือ ๑) วิธียุติหน้า ๒) วิธียุติหลัง ๓) วิธียุติด้วย ๔) วิธียุติโดย ๕) วิธียุติประนีประนอม เป็นวิธีการจัดการกับความขัดแย้งผู้นำชุมชนรับฟังข้อขัดแย้งของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาพิจารณา พยายามให้คู่กรณีพบกันครึ่งทาง ค้นหาทางสายกลางดำเนินการคู่กรณีต้องเสียสละบางส่วน และได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ไม่มีฝ่ายใดชนะทั้งหมดหรือแพ้ทั้งหมด การใช้แนวทางการบริหารความขัดแย้งด้วยแนวทางดี ผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งในชุมชนจะลดลง มีการพูดคุยมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ความทำงานร่วมกันมากขึ้น ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีและเป็นสิ่งท้าทายของผู้นำชุมชน ให้เกิดการตื่นตัวและกระตุ้นให้ผู้นำเพื่อเป็นการสร้างการยอมรับในชุมชน เป็นต้น^๕

ในส่วนขององค์กรสงฆ์นั้น พระพุทธเจ้าได้ทรงวางแผนการจัดความขัดแย้งภายในองค์กรด้วยพุทธวิธีการบริหาร การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรมสองเดือนนับจากวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ ซึ่งทำให้เกิดพระสงฆ์ขึ้น เมื่อมีพระสงฆ์ขึ้นเป็นสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าจึงต้องวางแผนการบริหารคณะสงฆ์ พุทธวิธีบริหารของพระพุทธเจ้า ประกอบด้วย พุทธวิธีการวางแผน พุทธวิธีการจัดองค์กร พุทธวิธีการบริหารงานบุคคล พุทธวิธีการอำนวยการ และพุทธวิธีการกำกับดูแล ทั้งนี้ การบริหารงานของพระพุทธเจ้าสำเร็จผลด้วยการใช้หลักธรรมาธิปไตย คือ หลักการสร้างประโยชน์สุขเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสถึงหลักการบริหารงานของพระองค์ไว้ว่า “พระตถาคตอรหันต์

^๓ พรนพ พุกกะพันธ์, **การบริหารความขัดแย้ง**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท.เพ็ชรสกุลจำกัด, ๒๕๔๒), หน้า ๒๘.

^๔ ทิพย์ โอสถ, “การบริหารความขัดแย้งระหว่างชุมชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อน อำเภองาว จังหวัดลำปาง”, **การวิจัยอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร์**, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐), หน้า ๓๔.

^๕ ถนอม อัดโน และพระมหาปณิธาน เป้งอิน, “การบริหารความขัดแย้งของผู้นำชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านแหลมมะขบ”, **การค้นคว้าอิสระ**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๑), หน้า ๔๑.

สัมมาสัมพันธเจ้าเป็นผู้ทรงธรรม เป็นธรรมราชา ทรงอาศัยธรรมสักการธรรม เคารพธรรม ยำเกรงธรรม มีธรรมเป็นธง มีธรรมเป็นตรา เป็นธรรมาธิปไตย ทรงจัดการรักษาป้องกันและคุ้มครองที่เป็นธรรม”^๖ การดำเนินงานในพระพุทธศาสนาต้องอาศัยภาวะผู้นำเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพราะไม่มีระบบการใช้กำลังบังคับให้ปฏิบัติตามผู้นำในพระพุทธศาสนา การที่สมาชิกจะทำตามคำสั่งของผู้บริหารหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำในผู้บริหารเป็นสำคัญ พระพุทธเจ้าทรงมีภาวะผู้นำสูง เพราะทรงสอนให้รู้ ทำให้ดู และอยู่ให้เห็น การสั่งการของพระพุทธเจ้าเป็นที่ยอมรับได้ง่ายเพราะไม่ทรงใช้วิธีเผด็จการ แต่ทรงใช้วิธีการแบบธรรมาธิปไตย^๗

ในการบริหารงาน พระพุทธเจ้ายังทรงใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ หรือคุณธรรมสี่ประการ ซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนไว้ ก่อให้เกิดความเคารพ ความรัก ความนับถือต่อกันและกัน เป็นเหมือนพาหนะที่จะนำพาคนไปสู่ความสุขความเจริญที่ต้องการได้ ดังที่พระราชดำรัสขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้าที่ทรงตรัสไว้ว่า “การให้ทาน การพูดจาไพเราะ การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ในโลกนี้ ความเป็นผู้มีตนสม่ำเสมอในธรรมทั้งหลายนั้นตามควร”^๘ สังคหวัตถุ ๔ จึงเป็นหลักสงเคราะห์ ๔ อย่าง คือ (๑) ทาน ได้แก่ การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน (๒) ปิยวาจา ได้แก่ การมีวาจาเป็นที่รัก วาจาพูดดีมีน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือกล่าวคำสุภาพไพเราะ อ่อนหวาน สมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผล เป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม (๓) อตถจริยา ได้แก่ การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ตลอดถึงคำช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม (๔) สมานัตตตา ได้แก่ ความเสมอต้นเสมอปลาย คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และเสมอในสุข ทุกข์ โดยร่วมรับรู้ร่วมแก้ไขตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะภาวะบุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี^๙ ซึ่งหลักธรรมดังกล่าวนี้ หากผู้ใดยึดถือปฏิบัติ จะเป็นที่รักใคร่เคารพ นับถือ ส่งผลให้มีผู้เกื้อกูล ช่วยเหลือกิจการทั้งหลายให้บรรลุสำเร็จผลด้วยดี

ตำบลริมปิงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีประชากรจำนวนมากอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มตามแต่ละชาติพันธุ์ แต่เนื่องจากการขยายความเจริญในหลายๆ ด้าน รวมถึงการขยายตัวของประชากรเพิ่มขึ้น^{๑๐} อีกทั้ง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม การแสดงความคิดเห็นและทัศนคติแต่ละบุคคล ต้องการที่จะได้รับการตอบสนองจึงเกิดความขัดแย้งอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชนจำเป็นต้องอาศัยผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่แก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากผู้นำชุมชนถือเป็นตัวแทนของประชาชนในหมู่บ้านเหตุการณ์ความขัดแย้งจะสงบหรือลุกลามขยายใหญ่โตเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับ

^๖ อ.ต.ก. (ไทย) ๒๐/๔๕๓/๑๓๙.

^๗ อ.ต.ก. (ไทย) ๒๐/๔๗๙/๑๔๖.

^๘ อ.จ.ต.ก. (ไทย) ๒๑/๓๒/๕๑.

^๙ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๑๔๒.

^{๑๐} เทศบาลตำบลริมปิง, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลริมปิง, (งานธุรการเทศบาลตำบลริมปิง, ๒๕๕๗), หน้า ๔๒. (อ.ต.ก.).

ความสามารถของผู้นำชุมชนหากลดปัญหาที่เกิดขึ้นและสร้างความเข้าใจกันได้อย่างมีประสิทธิภาพดีต่อชุมชนและประเทศชาติ ก่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชนนั้นๆ

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาถึงบทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และศึกษาแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยใช้หลักพุทธวิธี เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลประกอบการจัดการความขัดแย้งให้บรรลุผลสำเร็จ นำมาซึ่งความสงบสุขของชุมชนอย่างยั่งยืน

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๒.๔ เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักพุทธวิธี

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ บทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ เปรียบเทียบบทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เป็นอย่างไร

๑.๓.๔ แนวทางในการส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักพุทธวิธี ควรเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๔.๑ ขอบเขตเนื้อหาที่จะศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งจะทำการศึกษารolesบทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดเนื้อหาตามแนวคิดของ Christopher Moore^{๑๑} ประกอบด้วยสาเหตุ ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านความสัมพันธ์ ๒) ด้านผลประโยชน์ ๓) ด้านความเชื่อ/ค่านิยม ๔) ด้านข้อมูล/การสื่อสาร ๕) ด้านโครงสร้าง และผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรต้น และ ตัวแปรตามซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ บทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ประกอบด้วยสาเหตุความขัดแย้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านความสัมพันธ์ ๒) ด้านผลประโยชน์ ๓) ด้านความเชื่อ/ค่านิยม ๔) ด้านข้อมูล/การสื่อสาร และ๕) ด้านโครงสร้าง และหลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน ๖,๘๘๓ คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านสถานที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พื้นที่ตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำแนกตามหมู่บ้านและแบ่งเขตการปกครองได้ดังนี้

- หมู่ ๑ บ้านทุ่งป่าแก
- หมู่ ๒ บ้านร่องกาศ
- หมู่ ๓ บ้านฮ้องแล้ง
- หมู่ ๔ บ้านศรีบังวัน

^{๑๑} Christopher Moore, 1986 อ้างใน วันชัย วัฒนศัพท์, ความขัดแย้ง : หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา, (สถาบันพระปกเกล้า. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๗), หน้า ๑๑.

หมู่ ๕ บ้านเจดีย์ขาว
หมู่ ๖ บ้านสันริมปิง
หมู่ ๗ บ้านหนองผำ
หมู่ ๘ บ้านปายาง
หมู่ ๙ บ้านสบปะ
หมู่ ๑๐ บ้านกลางทุ่ง

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีบทบาทในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีบทบาทในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีบทบาทในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ผู้นำชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีบทบาทในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

๑.๖.๑ ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้นำชุมชนในพื้นที่ตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล

๑.๖.๒ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง หมายถึง แนวทางในการแก้ไข หรือลดปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงระหว่างชุมชนในพื้นที่ ตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๖.๓ ความขัดแย้ง หมายถึง สภาพปัญหาความขัดแย้ง และความรุนแรงระดับชุมชนมี ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ ๒) ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ ๓) ความขัดแย้งด้านความเชื่อ/อุดมการณ์ ๔) ความขัดแย้งด้านข้อมูล/การสื่อสาร ๕) ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง

๑.๖.๔ ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ หมายถึง เป็นปัญหาด้านความสัมพันธ์ บุคลิกภาพ พฤติกรรมต่างๆ ที่เข้ากันไม่ได้ มีอารมณ์ที่รุนแรง มีความคาดหวังที่ต่างกัน มีทัศนคติที่แตกต่างกัน หรือมีการเข้าใจผิดจากการสื่อสาร หรือการสื่อสารที่บกพร่อง

๑.๖.๕ ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ หมายถึง เป็นเหตุผลของการแข่งขันการดำเนินงาน และการแข่งขันในความต้องการทางอารมณ์ การแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด แย่งชิงในสิ่งที่ดูเหมือนมีหรือไม่เพียงพอ เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง เป็นเรื่องของทั้งตัวเนื้อหา กระบวนการ และจิตวิทยา

๑.๖.๖ ความขัดแย้งด้านความเชื่อ/ค่านิยม หมายถึง เป็นปัญหาด้านความแตกต่างของความเชื่อ โลกทัศน์ ความแตกต่างในค่านิยม ความแตกต่างในประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ความแตกต่างในความเป็นมา ประวัติการเลี้ยงดูที่หล่อหลอมความเป็นตัวตนขึ้นมา และความแตกต่างในอุดมภาวะ

๑.๖.๗ ความขัดแย้งด้านข้อมูล/การสื่อสาร หมายถึง เป็นปัญหาพื้นฐานของความขัดแย้ง อาจเกิดจากข้อมูลน้อยเกินไป ขาดข้อมูลข่าวสาร มีข้อมูลที่ไม่ตรงกัน มีความแตกต่างในวิธีการประเมิน มีการแปลผลผิดพลาด การวิเคราะห์ออกมาเป็นความคิดเห็นแตกต่าง หรือประสิทธิภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

๑.๖.๘ ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง หมายถึง เป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจ การแย่งชิงอำนาจ การกระจายอำนาจ มีความไม่เสมอภาค ไม่ยุติธรรม และเกิดปัญหาจากโครงสร้าง รวมไปถึงกฎระเบียบ บทบาท ภูมิศาสตร์ ระยะเวลาและระบบ

๑.๖.๙ ประชาชน หมายถึง ประชาชนในพื้นที่ ตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๖.๑๐ หลักพุทธวิธี หมายถึง หลักสังคหวัตถุ ๔ ประกอบด้วย ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงบทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๗.๒ ทำให้ทราบถึงข้อเปรียบเทียบบทบาทของผู้นำชุมชนในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๗.๔ ทำให้ได้แนวทางในการส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการจัดการความขัดแย้งของประชาชนในตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักพุทธวิธี